СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 235. Джерзи Сити, Н. Дж., второк, 8. жовтня, 1929. VOL. XXXVII. No. 235. Jersey City, N. J., Tuesday, October 8, 1929. THREE CENTS

ГУВЕР ЗАПОВІДАЄ МОРСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ НА ДЕНЬ 20 СІЧНЯ

ВІДБУДЕТЬСЯ ВОНА В ЛОНДОНІ ПРИ УЧАСТІ ПРЕДСТАВНИКІВ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ, ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ, ФРАНЦІЇ, ІТАЛІЇ И ЯПОНІЇ. ДО ТАКОГО ПОРОЗУМІННЯ ДІЙШОВ ПРЕЗИДЕНТ З МЕК ДОНЕЛДОМ. РОЗМОВА ВЕЛАСЯ В ЛІСІ СЕРЕД ГІР І ШУМУ ГІРСЬКОГО ПОТОКА.

ВАШИНГТОН, 7. жовтня. — В суботу пополудні виїхав президент Гувер зі своїм гостем, англійським премієром Мек Донелдом, до кемпи в Репідан. Їхали автомобілем три години і не тільки подивлялн чудову осінну погоду й природу, але говорили по дорозі про міжнародні справи. А в неділю рано по сніданню пішли оба в ліс, посідали на пеньки й продовжували розмову до 2 годин пополудня. Сейчас по тій розмові президент Гувер подав офіціяльну заяву, що дня 20 січня 1930 року буде скликана до Лондону морська конференція в справі обмеження зброєння на морі.

Побоюються тільки спротиву з боку Франції, яка домагається нейтрального місця для відбуття конференції. А рівнож і сенатор Бора готов робити перешкоди, бо домагається поставлення до програми нарад конференції справи свободи моря.

ДОБИРАЄТЬСЯ ДО ХАБАРНИКІВ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк), 7. жовтня. — Самуель Ундермаєр, спеціяльний комісінер губернора Рузвелта, заявився за тим, щоби поставити під суд кождого члена Надзірної Ради з Вестчестер Каунті, котрий голосував за тим, щоби купити парцелі в Гвайт Плейнс і заплатили за них $948,000. Він твердить, що ті парцелі заплачено два рази стільки, скільки вони варті. А щоби дійти до того, як це було, радить прослідити касові конта всіх голосуючих.

ДОВОЗЧИКИ ЯРИНИ НА СТРАЙКУ.

ЯРИНА И ОВОЧІ ВАРТОСТИ $5,000,000 ЛЕЖАТЬ НА ДВІРЦІЯХ І НЕМА КОМУ ІХ ДОВЕСТИ ДО МІСТА.

НЮ ЙОРК, 7. жовтня. — Довозчики ярини і овочів, в числі понад 2,000, вийшли на страйк, щоби добитися кращих умовин праці. Страйк треває всього один день, а вже дається містови відчути. Якихсь 4,000 робітників, що заняті при вивантажуванню ярини й овочів, ходять без заняття, бо стації завалені яриною, а нема кому її вивезти.

ПОКЛИКУЄ СМИТА ДО РЕФОРМИ УПРАВИ МІСТА.

АЛЬ В СЛУЧАЮ, КОЛИ ИОГО ВИБЕРУТЬ МЕЙОРОМ МІСТА. В ТОЙ СПОСІБ ВІДЗИВАЄТЬСЯ ЛЯ ГАРДІЯ ДО ВИБОРЦІВ МІСТА НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 7. жовтня. — Республіканський кандидат на меиора міста, Фіорелло Ля Гардія, звергає увагу виборців міста на це, що в своїм часі демократ Алфред Смит, підносячи здібности республіканця Чарлза Гюза, піддав, щоби покликати Гюза на председателя комісії для реорганізації стейтового уряду. Тесаме готов зробити тепер Ля Гардія і коли його виберуть мейором, покличе Смита на голову комісії для реорганізації управи міста.

ОБЖАЛОВУЮТЬ ВЯЗНІВ О БУНТ.

РОБЛЯТЬ ДОХОДЖЕННЯ НАД ВЯЗНИЧНИМИ СТОРОЖАМИ. ВЖЕ ПОХОВАЛИ ЖЕРТВИ БУНТУ.

КЕНОН СИТІ (Колорадо), 7. жовтня. — Власти розпочали доходження над бунтом вязнів, який потягнув за собою 12 жертв у людях. Наразі відставлено двох вязнів до особних келій, бо їх уважають провідниками бунту. Рівнож розпочато допити щодо поведення деяких вязничних сторожів, которих підозрівають о змову з вязнями. Директор вязниці відмовився виступити з обжалованням проти сторожів, але не перечить, що це вони могли достарчити вязням револьверів.

Забитих вязнів похована в двох домовинах, по двох в одній домовині. На похороні було кількох урядовців. Коли вони віддалялися від гробу, вязні почали збирати квіти і кидати на могили погибших.

ЗРІВНОВАЖЕНІ БУДЖЕТИ В ЕВРОПІ. НАЙБІЛЬШИЙ ДЕФІЦИТ МАЮТЬ СОВІТИ.

ВАШИНГТОН, 7. жовтня. — Департамент торговлі оголосив звіт щодо буджетової сили европейських держав. З нього виходить, що европейські держави обкроїли видатки і довели свої буджети до рівноваги. Тільки Австрія, Греція, Румунія і совіти не можуть дати собі ради з видатками. Буджетовий дефіцит совітів виносить $297,100,000. Це є серіозний дефіцит, який годі легковажити.

Всі буджети є тепер більші від тих, що були до війни. Найбільше заважують на буджетах военні довги. Военний довг, який висить над Великою Британією, виносить $38,390,400,000, або $809 на голову. Якби не репарації, то найменші довги мала би Німеччина, бо через девалюацію всі її внутрішні довги втратили на вартости.

БЕРУТЬСЯ ДО ЮНІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ШАРЛОТ (Норт Каролайна), 7. жовтня. — Зприводу трагічної смерти забитих при пікетованню ткачів розпочався між робітниками великий рух за організацію тканьких юній. Американська Федерація Праці працює через „Юнайтед Текстиль Воркерс оф Америка", а комуністи через „Нешенел Текстил Воркерс Юніон".

ЗАСИПУЮТЬ МЕК ДОНЕЛДА ТЕЛЕГРАМАМИ.

ВАШИНГТОН, 7. жовтня. — Секретарка Мек Донелда працювала вчора через цілий день до пізної ночі, щоби відповісти на сотки телеграм, які надійшли від рівних організацій і поодиноких визначних людей з гратуляціями для Мек Донелда за його привітну промову і за те, що він хоче довести до тісного зближення між Англією й Америкою.

ГАРНА ПІДВИШКА.

Наслідком дотеранських договорів папа підвищить плату всім кардиналам. 25 достойників церкви дістане вже від 1-го липня по 100,000 лірів річно замість дотеперішніх 22,000 лірів. Інші, що є префектами або секретарями конгрегацій, дітануть підвишки з 6,000 на 25,000 лірів.

СТО ЗАТРОЄНИХ.

У Божикові (пов. Підгайці) занедужало сто людей. Хорі нарікають на сильний біль жолудка, ніг і рук. Слідство виявило, що на празнику у сусіднього Сіцку селяне Гайбіда та Дмитрів продавали мясо з дорізаної яловки. Люде затруїлися цим мясом.

ВСЕСИЛЬНИЙ КОНГРЕС.

У Відні зїхались на конгрес представники жидівського купецтва з 21 держав Европи. Заступник голови цієї організації виголосив відчит на тему „Паневропа та свобода торгівлі". Рішили створити „світову дігу торговельних союзів" з осідком у Відні.

УВІЛЬНЕННЯ ВБИВНИЦІ.

Перед львівським судом присяглих закінчилася розправа проти Анни Тутак із Ляшок Мурованих, обвинуваченої в убивстві свого чоловіка, якому розпанахала голову сокирою. Присяглі судді одноголосно погодилися питання в напрямі душогубства, але рівночасно потвердили 7 голосами додаткове питання, що Тутакова діяла під психічним примусом. Тому трибунал увільнив обвинуваченку від вини та кари. Чоловік Тутакової був алькоголік. Дня 15. листопада м. р. зажадав він від жінки 2 зол. на горівку і папіроси. Коли жінка не дала, Тутак зловив курку та сказав, що продасть її. Колиж жівка пішла до міста, зарізав курку та зів її з наймитом. Це так розсердило жінку, що в ночі, коли чоловік уже спів, на очах 11-літньої доньки вдарила чоловіка пять разів сокирою в голову й убила його на місці. Потім спокійно сказала чайминови, що має робити на другий день та поклалася спати.

ЗДИВАЧІЛИЙ Д'АНУНЦІО.

Від тоді, коли стратив Д' Анунціо зір, став італійський поет вести цілком дивне життя. Його слуга, котрого він назвав Данте, й огородник, котрому дав ім'я Вергілій, не стрічаються більше з ним. Не бачить його, також почесна варта, яка охороняє його пишну вілю. Ця вілля умебльована цілком дивачно. Ідальня прикрашена середньовічними статуями Христа, китайськими ідолами, індійськими, египетськими й іншими богами. Д' Анунціо одягається сьогодня цілком фантастично. Його одяг пригадує по части середньовічного рицаря, по части летуна, з которого вибиваються на білім тлі блідо, завмерле лице. З невідомих причин не користується. Д'Анунціо. кріслами, а сідає звичайно на килим або подушку на підлозі. Загодя подумав він також про свою смерть. В його вілі відділив він собі на чорно вибиту кімнату, в котрій має бути поставлений його труп.

ЛИШЕ ЛАТИНСЬКИЙ ОБРЯД!

Старосство в Калуші оголосило конкурс на посаду повітового люстратора для громад при Повітовім Виділі у Калуші виключно в польській пресі, а до того на перше місце поставило домагання, що кандидат має бути виключно латинського обряду. Так в українськім повіті, за українські гроші не сміє бути урядовцем Українець! Таких конкурсів, на скільки знаємо, досі в Галичині не було.

РИМ.-КАТ. ЕПИСКОП У ЧЕРНІВЦЯХ.

В звязку з конкордатом повстав між рим.-кат. Німцями й горстков Поляків на Буковині спір про особу майбутнього рим.-кат. владики в Чернівцях. Перші домагаються, щоби новий владика був Німцем, а Поляки хочуть мати Поляка. Вліявість Поляків не поможе мабуть, бо на Буковині є значно більше Німців ніж Поляків.

КОМУНІСТИЧНА РОБОТА В ЮГОСЛАВІЇ.

Білгородський поліції вдалося викрити підчас трусу в одного урядника Червоного Хреста комуністичну організацію. Підчас переслухання виїснили цей урядник через вікно з третього поверху й забився на місці. У звязку з цим арештувала поліція 15 людей, які одержували з заграниці гроші на організацію комуністичних ядер.

ВІДМОЛОДЖЕННЯ ЦІНОЮ СМЕРТИ.

В Югославії повісили жовніра Юзуфовича за те, що вбив дорс старшин. Він був маломедицинем. Перед смертю питали в нього дозволу, чи він згодиться, щоби безпосередньо після його смерти покористувались його железами для відмолоджуючої операції. Він згодився. Його желези прищіпили двом старшим мужинам: одному пежонатому 79-літньому і другому 67-літньому, що недавно оженився. Лікарі впевнюють, що операція вдалась.

З АНГЛІЙСЬКОГО СУДІВНИЦТВА.

В одному з лондонських судів прихилгдна публика бачила цими днями таку сцену: За зеленим столом сидів судля та обвинуваченій і грали в карти. Це не був зелений стіл до гри в карти, а справжній урядовий. Біржевик Фогельман був обвинуваченій в газардній, забороненій гри в карти „клобіеса". Він боронився тим, що це зовсім не газардна гра, а гра, що основана на розумовім обчисленні. Якби панасудля вміли її грати, то бачили би, як його несправедливо посуджують! Фогельман готов пана судлю навіть навчити „клобіеса". Судля Клерк Гох замість домагатися судовних знавців від гри в карти, зголосився на розправі, щоби Фогельман зараз навчив його цієї гри. Судля був талановитим учнем і почали грати. Річ ясна, направду, в гроші. Судля програв, заплатив природний гонорар новика в картах і мав нагоду переконатися, що ця гра чистий газард. Фогельман дістав грошеву кару: 30 фунтів а кошти процесу 21 фунтів.

В МОРЕНАХ ГОРИТЬ.

Технічна комісія, якій повірено погашення вогню в Моренах (Румунія) ухвалила збудувати четвертий тунель. Цей тунель побудують спеціялісти-робітники з Семигороду. Тунель буде виготовлений за два місяці.

В ЛОНДОНІ ЧУЛИ, ЯК НЮ ЙОРК ВИТАВ МЕК ДОНЕЛДА.

Зустріч і привитання Мек Донелда в Нью Йорку припало якраз на пятьгодинний чай в Англії. Тому більшість Англійців, сидячи у себе дома, добре чула радіо-передачу з Нью Йорку про зустріч і привитання Мек Донелда. Надзвичайно добре було чути не лише тов галас, що робили гудки кораблів, та галас натовпу, але навіть окремі промови. Вся Англія дуже задоволена такою зустріччю Мек Донелда, а політичні противники його кажуть, що він достойно репрезентує Велику Британію.

ПОЖЕЖА МАГАЗИНУ ЗБІЖА.

В магазині збіжа спілки „Землеплоди" в Нанімо, пов. Бучач, вибухла пожежа. Згорів будинок і збіжа вартих 20 сотн., на шкоду 15,000 зол. У сутеренах того будинку була фабрика сквок Фрідмана з Бучача. Він має шкоди на 1,000 зол. Пожежа повстала з іскри товарового поїзду, який того дня пересував вагони кілька разів. Магазини від залізничого шляху є дедеи на 6 метрів.

КРАЇНА ПЕРЕДЧАСНИХ ПОДРУЖ.

Спеціяльна англійська комісія мала дослідити подружі звязки в Індіях з тою метою, щоби законом піднести для Індусів обовязковий вік подружжа до 16 літ. Виявилося, що в британських Індіях є 218,000 замужніх жінок, що мають по 5 літ, з чого 15,000 є вже вдовами. Замужніх жінок від 5 до 10 літ є там більше як 2 мілюони, а з них 102,000 вдів. 25 мілюонів замужніх жінок є в віці від 10 до 15 літ, а з них 4 мілюони вдів.

СПОСІБ НА САМОГУБЦІВ.

У СРСР, як і в неодній іншій країні, зростає постійно число самогубців. Щоби боротися з цим суспільним явищем, повстала там спеціяльна урядова комісія, подібно як віденська товариство, що бере під свою опіку тих, які хотять умерти, коли вони звернуться до нього за радою. Але радянська комісія полагоджує свої обовязки ще більш урядово, як віденська, бо розсилає всім громадянам, навіть тим, що не думали, анкетний листок з такими запитами:

1) Чи ви жонаті? 2), 3), 4)... рецензурні запити з подового життя. 5) Як хочете покінчити з собою: а) револьвером, б) повіситись в) утопитись, г) пробити себе ножем, г) кинутись унів, д) спеціяльним способом? 6) Чому хочете вбити себе: а) огляду на а) соціяльне становище, б) страх або духові терпіння, в) недостачу сонячного, світоглядну про вартість життя, г) недостачу захоплення світовою революцією?

Нема сумніву, що неодин кандидат на самогубця прочитавши такі питання, розрегоче ться і скаже собі: „Ні, я тим не таки веселе!"

ПОЛЯКИ ПЕРЕВОДЯТЬ МАСОВІ АРЕШТИ В ГАЛИЧИНІ

КАЖУТЬ, ЩО ЗАХОПИЛИ ЛІДЕРІВ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ВАРШАВА (Полящa), 7. жовтня. — Зі Львова повідомляють, що там польська поліція перевела масові арешти серед Українців. Арештують у звязку з вибухом бомб на „Таргах Всходніх" та взагалі за революційну діяльність у Галичині.

Поліція говорить, що вона арештувала лідерів української революційної організації, яка одержувала значну допомогу від американських українських організацій. Далі поліція твердить, що Українська Військова Організація підготовляла цілу низку нових замахів на рівних польських урядників та представників вищої влади.

ТУКУ ЗАСУДИЛИ ДО ВЯЗНИЦІ.

ЛІДЕРА СЛОВАЦЬКИХ АВТОНОМІСТІВ ЗАСУДИЛИ ЗА ЗРАДУ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

ПРАГА (Чехословаччина), 7. жовтня. — Чеський суд засудив на 15 років вязничної кари професора Туку. Тука довший час був лідером словацького визвольного руху ще в часи австро-угорської держави. Коли Словаччина увійшла до складу чехословацької держави, серед Словаків почався автономічний рух, у межах нової держави. На чолі цього руху знову був Тука, який домагався здійснення умови, заключеної між Чехами та Словаками про надання автономії Словаччині. Це привело до арешту його й до обвинувачення в державній зраді. Йому поставлено у вину нібито зносини його з Угорщиною й за це покарано тяжкою тюрмою.

Професор Тука заявив, що він засуджений фактично за те, що домагався автономії й боровся за те, щоби виконали свою умову зі Словаками. Йому підсунено обвинувачення в державній зраді, щоби прикрити дійсну причину покарання.

ПОХОРОН ШТРЕЗЕМАНА.

ПОХОРОН ВІДБУВСЯ НАДЗВИЧАЙНО УРОЧИСТО. НЕ БУЛО ВІЙСЬКА ПРИ ПОХОРОНІ.

БЕРЛІН (Німеччина), 7. жовтня. — Надзвичайно величаво й урочисто відбувся похорон бувшого міністра справ закордонних, Штреземана. Це перший похорон державного мужа в Німеччині, на якім не було присутне військо й не віддавалося військових почестей. Другий раз в історії німецької республики проносили тіло небіжчика через середню браму Бранденбурських триюмфальних воріт. Раніше через цю браму проїздили лише Готенцолерни. Перший був проїжений крізь неї померший перший президент республики, Еберт, бувший шорник (римар).

Останки Штреземана провожали на цвинтар усі німецькі державні мужі, що були в Берліні, та численні делегації, які прибули з рїжних сторін Німеччини на похорон. Була також окрема делегація від студентів лайпцігського университету, який скінчив Штреземан.

На чолі походу за гробом їшов старий президент Гіндербург разом з двома синами Штреземанa, а за ними найвищі німецькі достойники та представники чужоземних держав і Ліги Націй. Лише дружина Штреземана їхала в автомобілі, а всі инші йшли кілька миль пішки. 500,000 громадян міста Берліна провожали на вічний спочинок свого найбільшого державного мужа.

ОБКРАЛИ ПОСОЛЬСТВО.

ЗЛОДІЇ СКОРИСТАЛИ З ПОХОРОНУ ШТРЕЗЕМАНА И ОБКРАЛИ ФРАНЦУСЬКУ АМБАСАДУ.

БЕРЛІН (Німеччина), 7. жовтня. — В той час, як все французьке посольство брало участь у похороні Штреземана, злодії обікрали будинок посольства. Вернувши з похорону, посол побачив, що в його в кабінеті зламано сейф і забрано зі спеціяльної скринки рїжні дорогоцінности вартістю понад 20,000 долярів.

КОСТЕ ЗНАЙШОВСЯ.

ПЕРЕЛЕТІВ З ПАРИЖА МАЙЖЕ ДО ХАРБІНА. ЗРОБИВ НАЙДОВШИЙ БЕЗПЕРЕСТАНКОВИЙ ЛЕТ НА ЛІТАКУ.

ПАРИЖ (Франція), 7. жовтня. — Цілий тиждень нічого не було чути про французького летуна Дідоне Косте, що зі своїми товаришами полетів на літаку „Знак Запитання" в напрямку Сибіру. Наренті тепер одержано відомости від Японців з Токіо, що французькі летуни летіли так довго, як довго у них вистарчило бензини й нарешті щасливо осіли недалеко станції Цїцїяр у Манджурії, де знаходяться японські війська.

На літаку все в порядку, а летуни, відпочивши, готові вже вилетіти далі до Токіо, як тільки дістануть бензин. Цим летом Французи осягнули найбільший рекорд безперервного лету літаком, бо пролетіли 4,875 миль; це на 375 миль більше ніж пролетіли в 1928 році еспанські летуни Феварін і Дель Прете.

АНГЛІЯ НЕ УСТУПИЛА БОЛЬШЕВИКАМ.

БОЛЬШЕВИКИ КАЖУТЬ, ЩО АНГЛІЯ ІМ УСТУПИЛА, А ГЕНДЕРСОН ЗАЯВЛЯЄ, ЩО НІ.

ЛОНДОН (Англія), 7. жовтня. — Комісаріят справ закордонних в Москві поясняє договір Довгалевського з Гендерсоном як успіх і перемогу радянської дипльомації. Очевидно, відповідаючи на це, англійський міністер справ закордонних Гендерсон заявив, ніби на напади консерватистів, що навпаки: Англія добилася свого в справі зобовязання Москви припинити комуністичну пропаганду у Великій Британії.

ЗАГИНУЛИ ПРИ ЗУДАРЕННЮ ЛІТАКІВ.

ПАРИЖ (Франція), 7. жовтня. — Чотири французькі військові летуни загинули при зударенню в повітрю двох літаків. Причиною катастрофи був густий туман. Летуни вертались з Югославії.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office at Jersey City, N. J., on March 9, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕПЛАТА!
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сіті і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Address: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЖЕРТВИ НЕНОРМАЛЬНИХ ВІДНОСИН.

Так нещасливо склалося, що саме в той час, коли до Америки загостив англійський премієр Мек Донелд, полялася на полудні кров страйкуючих ткачів. І в той час, коли з парадою витали робітничого лідера в Нью Йорку й у Вашингтоні, ховали в Меріон, Норт Каролайні, чотирох робітників, котрих забито при пікетованню фабрики. Подія, яка зайшла в Меріон, така повна трагізму, що немислиме, щоби вона не відбилася широким відгомоном не тільки по Америці, але й по широкім світі. Вона певно дійшла й до Мек Донелда, котрий цілком певно краще від инших розуміє отсу трагедію в цілій її ширині.

Та мертвих не воскресити. А жертви не підуть знова тільки тоді на марно, коли робітництво зрозуміє, що тільки в організації робітництва ратунок і сила. Можливе, що ті події, які кидають таке погане світло на ті страшні відносини, які панують у тканькій індустрії, приведуть до опамятання фабрикантів. Можливе, що й уряд вгляне в ту справу. Але ба це все робітник числити не може. Кращу долю зможе він собі тільки сам виборотн. А виборе її тоді, коли буде зорганізований, коли буде уявляти собою велику політичну силу. А саме на полудні робітник найменш зорганізований, тому там діються великі насильства над робітниками, тому там найдовше працює і є найгірше платним.

Друга подія, яка звертає на себе загальну увагу, це крівавий бунт вязнів у Кенон Сіті, в стейті Колорадо. Про бунти вязнів доводиться нам чути від довшого часу раз-у-раз і вже тесаме вказує, що в тюрмах панують ненормальні відносини. Син генерала Белингтона Бута виразно зазначує, що найбогатша країна світа має найгірші тюрми, яким подібних нема в цілім світі. Він подає, що в тюрмі, яка призначена на 1,800 людей і в якій одержується поживу тільки на таке число, держиться 3,000 вязнів. Вязні, каже він далі, засуджені відразу на це, що вийдуть з тюрми з сухотами, тому не диво, що вони бунтуються і намагаються втекти.

Бунт вязнів у Кенон Сіті потягнув за собою 12 жертв у людях. Трагічно згинуло кількох вязничних сторожів, які на ділі не винуваті тому, що такі, а не инші панують у тюрмах відносини. Трагічно згинув провідник бунту й його товаришів-помічники. Одним словом: сталася трагедія, якої опис потрясати мусить кождою людиною.

Коли тепер возьмемо ті дві трагічні події під увагу, то мусимо признати, що в тій мілярдовій країні панують під многими зглядами анормальні відносини, яких нема в инших, убогих країнах.

З ПОБУТУ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

Багато пищуть і говорять вернутися до краю. Війна, а потім революція затримали мене в Америці. Чув я, що большевики запанували на Україні, а потім почався голод, розстріли, реквізиції і т. д. Я-вляв я собі все те з пихолиття, яке переживали люди на Україні. В листах мені докладно писали, що там робиться, та потім, що, я читав, догадувався, як там тяжко жити. Всеж потягнуло мене в рідний край, хотілося на завжди лишитися там. Поїхав. Весело й радісно було на серцю, коли підїздив до рідної землі. Кого побачу, що там робиться, бо вже так давно нікого не бачив.

Як тільки переїхав кордон, то відразу побачив злиденність і вбогість людей. Всі обдерті, худі й якісь залякані. Коли я пробував з ними говорити, то вони відповідали обережно, з великим страхом. З потягу я бачив бідні оселі селян. „Убогість їх господарки, — подумав я собі, — та в нас краще".

Стація Н. і я висідаю з потягу. Сильніше серце б'ється в грудях. Найкаю підводу та їду в своє село. Візник зі сусіднього села босий, одягнений у штани, зшиті з мішка. На ньому порвана груба сорочка й соломяний самзробленний капелюх — це все його вбрання. Старий візок і одна шкапина, в якій можна всі ребра перерахувати. Питаю, чому лише одна конячина, бож у нас селяне ніколи одним конем не їздили. Візник видивився на мене, ніби я спитав про щось для нього зовсім незрозуміле, й відповів: „А хіба у кого є двоє коней?" Мовчали. Минули доїхали до села. Тесаме село: сади, церква й доми та ясець воно стало сіре й не має того соку й краси, яку я памятав.

Візднмо в село. На вулицях бруд. Хати обдерті й пообвалювані, ні плотів, ні воріт нема. На тоці нема нікого збіжа, а лише де-не-де в кого збіже зложене маленькою копичкою, бо стіжків та стірт нема.

А ось і рідна хата. Обдерта, розвалена. Батьки старі, сиві, а скріпі, куди оком не глянь, злидні й злидні.

Тут був я в селі два місяці. Приглядався до всього, студіював матеріяльне становище та пригадувався й прислухувався до людей. Злидні страшні, а людн не ті, не ті, зумілі мені, якісь чужі по свій вдачі.

Радянська влада взяла в свої руки всі бувші фільварки й у них господарить Совхоз. Він, як було й за панів, найкраще селян до тих маєтків на роботу. Пани платили тоді по 25—35 коп. на день, а тепер селянин працює на Совхоз за 40—50 копійок. Але різниця та, що колись чоботи нарубали 5 рублів, а тепер 25 рублів; і так все, що лише треба купити. Колись можна було в місточку набути все, а тепер там нема нічого.

Радянська влада так старанно дбає про податки, що злоба ще не пні, а вже молотіла нарева стоїть у селі під хлібозготовки й гонять селян давати продналог. Тягнуть з селян послідний кусичк хліба, послідні соки висмоктують. Підкидали одних проти других; бідняків проти бувших заможних і т. д. Тепер ті бувші заможні вже стали гірш бідними від тих, що колись були бідними, та радянська влада цькує одних на других лише длятого, щоби краще було справлятися з „хаххами" та витягати з них все, що лише пощастить. Озлоблення серед селян страшне. Випадки підпалів один одного ніколи не переводяться, а також є доноси й обмовляння один одного також стало звичайним явищем.

Продналог, що тепер уже великий, з року-в-рік зростає. Коли селянин не заплатить продналогу, то продають все його майно до останнього молотка, а селянина пакують у тюрму. У нашім селі є коло 80 населення, що відбуло ту чи иншу кару за неплачення податку. Гнеться, гнеться під налогом селянин і нарешті падає. Майно його йде на ліцитацію, а його тягнуть у тюрму.

Я зайшов до мого знайомого, який колись мав 5 десятин поля й був зразковим господарем. Він коло свого обійстя, а боку при дорозі копав гадибу. Довідуюся, що він будує хату-землянку для себе й родини, бо має платити налогу яких 500 рублів, а немає чим.

Через місяць буде готова земляика, маю трохи хлібів й може дітям до Різдва вистарчить, а там що буде, то буде". — говорить мені знайомий. Я слухаю й не вірю. Розпитував инших, чи це правда — кажуть, що дійсно так. не лише продають все майно за податок, а ще за 6—10 місяців до вязниці посадять.

І селяни, котрі вирікаються своєї землі й засіву. Як я вже згадав, Совхоз (себто уряд) забрав панські фільварки, а тепер бідний селянин мусить йти до нього на роботу. Здирають налоги, а коли в зимі нема що їсти, то радянська влада продає хліб по 20—25 рублів за пуд, який вона забрала в осені по 2—3 рублів. Хто не має за що купити, той запродує новий урожай, що ще на корині, й бере-завдаток зерном. Візьме дядько той завдаток, засіє, а потім все одно кине, бо на що працювати, коли Совхоз забере все даремно. Тоді Совхоз паймає робітників і сам збирає збіже, забираючи все для держави, а селянин умирає з голоду.

В селі розвинулося страшне пяство. Богато селян, що колись були добрими господарями, тепер пропивають послідній гріш. Пашуе байдужність до всього. По що працювати? Зроби пліт, постав ворота, причепур хату й зараз на тебе кричать, що ти куркуль. Накладуть податок. Не заплатиш, то все продадуть, а селянина замкнуть у тюрму. „Пошлся для себе самого будувати тюрму й напитувати собі нещастя", — говорить мені один селянин. Говорить бідак, а в очах безнадійність і злоба.

Люде ідять бараболю, бадилля з буряків, а хліб наполовину з висівками. Мяса, сйлонини ни масла нема. Немає людини, яка малабн хліб до нового врожаю.

На всім і на всіх лежить важка рука радянської влади, що ні гнє додолу всіх.

Один селянин зібрав зі стрих шматків машинні сінкарню та полагодив молотилку на пару коней. На це він положив богато праці й останній гріш. За рік заробив цими машинами 50 рублів, а налогу належить 675 рублів. Кажуть: куркуль. Ржавіє та лине-тепер сінкарня й молотілка на дощі на тоці й чекає, коли прийде комісія продуктів іх за податок, а власник горя не самогон (мучиться) пропиваючи послідний гріш, чекає, коли за ним прийдуть і заберуть його в тюрму за неплачення налогу.

Немає тепер тієї святої юрби, сміху, співів та танків, які колись були. Сумом повите нашого села й з кождого куткa вигладають злидні.

Це наслідки панування большевистичної влади. Це той рай робітський рай, який панує на Україні та про який нам так бучно торкають у вуха наймити з запроданці, Москви.

Раджу прихильникам раю поїхати й подивитись на нього. Коли у них у серцю є хоч крихітка совісти, то вони „рай" назвали б пекло. Говорив мій інформатор.

Я покинув рідне село. Поїдаючи, я плакав. Але плакав тому, що розставався з ними тому, що я був безсильним помогти тим, хто був мені близький і рідний.

Я тепер знову в Америці. Знову бачу підхлібників капіталістів, котрі катують наш нарід і сміються на них з огидою.

Коли дивлюся на веселих вбраних і нагодованих робітників, то перед очима стають мені люди голодні, одягнені в мішки, засмучені й безрадні. Це ті, яким большевизми приготовили „рай" на Україні.

Подав К. Л.

Лікар (до хорого): Якже ся чуєтеся нині?

Хорий: Не конче...

Лікар: Як певно не придержувалися дієти, що я вам приписав ті. Як вам казав, що не смієте єсти нічо инше, лише те, що їдять малі діти!

Хорий: Та я точно держався вашої дієти. Я зїв шматок риби, кілька ложок піску та двіи три гузики.

Іван Вазов.

СВЯТОСЛАВ ТЕРТЕР

(Історична повість із часів боротьби за волю Болгарії).

(З болгарської мови переклав **Михайло Проник**).

(3)

Коли вийшли з церкви, майдан чорнівся від народу, що цікавий був побачити царських людей, а також дорогоцінности, від яких вдискувалися їх одягу та корони. Всі були з відкритими головами. Так велів звичай.

Цариця весіла до визолоченої колісниці, запряженої парою гнідих коней. Запросила свою дочку і жінку себастократа Радослава та відїхала, прашана поклонами людей. Карета рушила помадо, підималася по стрімкій камінній дорозі, до північної брами Царевеця.

За той час Смілець розмовляв із якимсь високим, тілавитим татарським вельможею, зодягненим у червоний суконний кожух і такіж шаравари, вишивані золотом. То був Ахатін-бей, представник хана Чокія при тирновськім дворі.

Великий царський конюшний відпровадив Смілецеві дуже гарного коня, дарунок цісаря Михайла III. Цар скочив легко на сіне оксамитне сідло, обрамоване золотом, вклонився ввічливо людям і звернувся в туюсамy дорогу, якою їхала цариця Марія. Смілець був добрий їздець і любив свою поставу та зручність виявляти перед народом. Товпа подивляла довго гордого Смілеця, доки разом із почотом не пропав у палатних воротах.

Сонце піднялося високо над Царевецем і залило горячим промінням святкуючу столицю.

Тяжка доля.

Події, які оповідаємо, діялися в найтяжчих, огидливих часах, другого болгарського царства, перед погромом і турецькою неволею.

Вже від пів століття на Болгарію впала тяжка доля: нездатні монархи. Зараз по смерти Івана Асена II., в 1241. році, на тирновськім престолі засідали володарі слабі, негідні, а або нещасливі.

Наслідник Івана Асена II., Каліман І., син першої його жінки Анни, десятилітня дитина, винрає після чотирох літ володіння. Кажуть, що його отруїли. Наслідник його Михайло (Міцо), син другої жінки Асенової, Ірини, не доріс також до престолу, не визначався нітрохи батьківським талантом. Володів без слави десять літ. Погорженого народом убив його своєк Каліман, який прогодовсь себе царем у 1257. році, як найближчий своєк Асена. Одначе Каліман коротко втішався овочами свого злочину. Під вічною загрозою помсти прихильників убитого Михайла кидає престіл і покинутий, скитається по Болгарії. Його вони його вороги. На ньому кінчається Асенова династія. На осиротілому престолі бояри посадили зпоміж себе Константина Тіха, Сербина з роду. Він даремно старається скріпити державу. Сумна пригода помагає цьому. Костантин зломив ногу на ловах. Не міг сам володіти, прикований до ліжка, віддав правління своїй жінці, хитрій і обдудній Гркекині, внучці візантійського цісаря, як опікунці малолітнього сина Михайла і володарці держави. Були тоді татарські напади, а безсильна і безборонна країна не могла встоятися перед варварами. Все це промощує шлях до престола хороброму і жадному значіння чабанові Івайлові. Він зі своїми дружинами побив ворогів кілька разів, вибавободив народ і обляг Тирново. Тут у битві Константина Тіхо побідили і вбили. Вдова по ньому Марія, щоби задержати владу, відчинила міські ворота Івайлові та віддалася за нього.

Одначе короткий був його тріюмф. Мусів боротися рівночасно з Татарами та Греками, що напали на Болгарію. Іван Асен III., далекий своєк роду Асенів, прогнав його і захопив престіл при допомозі Греків. Івайло втік до кримського хана Ногая, та просив помочі проти ворогів. Ногай велів убити його підчас пиру.

Зненавиджений народом, як грецький прислужник, Іван Асен III. боявся щораз більше зростаючого впливу Юрія Тертера (з роду Куманця) й одної ночі втік із Тирнови та забрав з собою царські скарби.

Серед великого схвилювання народу вибрано царем і коронавано Юрія Тертера. Але і він не сповнив покладаних на нього надій. В пятому році його володіння Болгарію знову сповідили дикі татарські орди під проводом страшного Ногая. Спустошили її немилосердно. Після безуспішних спроб і упокорень, щоби вдержати престіл, Юрій Тертер утік до Візантії.

Тоді Ногай заняв безборонну Тирнову, проголосив себе володарем Болгарії, посадив на престоді, як свого намісника, одного з перших і найвпливовіших бояр, Смілеця. Цей своїм поступованням здобув собі довіря в Ногая. Самже Ногай вернув на свої землі за Дунаєм, яким загрожував противник хана, Токтай.

Серед усіх цих переворотів і змін Болгарію шарпали інтриги бояр, поділи її на партії, з яких кожна хотіла мати свого претендента на престоді, щоби дірватися користей з влади. До того вживали всіх способів. Деякої з цих партій взивали грецької помочі, як приміром за володіння Іваня Асена III.

Погубні візантійські впливи росли на царськім дворі завдяки Гркекиням. Безпастанні, а небідні війни, що їх вели володарі, які не були вождями, нищили безхосенно народні сили. Не було постійної, означеної державної політики. Царі без сили і повари, даремно старалися скріпити свою владу, а занадто слабі, щоб припинити сваволю великих боярських родів, які самовільно стручували і ставили династії. Декотрі з них зуміли викроїти собі на пів незалежні князівства, як приміром у Відині під Шишманів, а на півдні Старої Планини — Етлимір. А татарські напади перемінювали країну в пустиню.

Привязання до волі погасало в народі рівночасно з любовю батьківщини. Всесильна народня маса приймала рівнодушно кождого нового володаря, кожду нову зміну, зрезигнована, покірно піддавалася долі.

І так Болгарія, розшарпана внутрішніми війнами, без забезпечення границь, окружена ворогами, нездібна до оборони, виснажена, втратила віру у своїх провідників і в себе. Болгарія Крума, Бориса, Симеона, Самійла, Болгарія двох славних Асенів — сталася чоботинцею татарської орди!...

Смілець.

Смілець, заки став так ненадійно володарем, був одним із найвизначніших тирновських бояр. Родинні звязки лучили його з найзнатнішими тирновськими родинами. Сам він, як ми вище згадували, по жінці був спорідненний з візантійськими цісарями. Був родом із Трякії, де мав великі маєтки. Богатий і релігійний, Смілець побудував монастир, якого руїни ще нині стоять над рікою Тополянцією, між селом Акиджево і Пазарчиком. Рушив ці дооколичний нарід, називає монастирем князя Смілеця. Першого року володіння Константина Тіхо, в 1258 р., Смілець переїхся до Тирнови. Побудував там великий камінний дім і небаром хвилюв у тісні взаємини з тамошніми боярами та вельможами. Тіхо йменував його одним із своїх перших достойників. Одначе Смілець, непостійний і жадний слави, не дождержав йому віри, прилучився до орд побідного Івайла, зрадив Тіха в найтяжчих його хвилях. Потім зрадив він і Івайла, коли зоря його почервоніла, та прилучився до нового володаря, Івана Асена III., щоби знову його небаром покинути. Як Юрій Тертер зайшов на престоді, Смілець був його найбільшим приятелем і втішався великою довагою. що все зростала, зі шкодою для влади пануючої.

Коли Тертер кинув престіл а Ногай наближався до Тирнови, Смілець скликав тирновських бояр і нарід на Марнє Поле. Там нарадувався, як треба прияти Ногая: зі зброєю в руці чи з покорою? Радили довго, вкінці приняли внесення Смілеця, щоби приняти Татарів без спротиву. Невеличка скількість вояків, що їх мала Тирнова, а при цьому жах перед жорстокім Ногаем помогли богато, що ухвалили таку малодушну постанову.

Вислали Смілеця у посольстві з дарунками до хана.

Смілець стрінувся з ханом недалеко Тирнови, яку мав облягати. Хан був тоді вже сивобородий старець, дуже розумний та воєвничий. Цей страшний вождь татарських сил ванів і сплндярував усю Тракію та Македонію. Візантійський цісар, бажаючи окупитися, дав йому свою дочку за жінку. Так був він шурином утікача Юрія Тертера. Страшні татарські загони, від яких чорніялося всі поля, везли за собою богато возів із добичею. А що болгарська столиця була недалеко, то це ще загострювало жадобу тих вояцюр. Вони нетерпляче виждали хвилини, коли їм займуть у наступі й ограблять. Смілець упав навколішки перед ханом, цілував полу його чевоного одягу та благав пощади для Тирнови. Ногай ввійшов тріюмфально до міста. Його як побідника привитало церковні фани, під проводом патріярха і боярів. Заняв він газу Царевець, там сповістив, що держава не може бути ніяк вільною одного дня без володаря. А що Асенові потомки вже повимирали, або розбігнулися по світі, то він проголосив себе володарем Болгарії... Але що мусить вертати у свою державу, оставляє на престоді свого заступника та чоловіка. Цей постанова счудувала бояр, але що не допускали ніякого спротиву, прийняли покірно. Смілець поцілував рубець ханового кожуха і кінець сапиця, на знак піддаства.

Як полагодив це так приятельськи, Ногай велів показати собі церкву Сорок Мучеників. У дверях привитав його з хрестом патріярх Йосиф. Ногай подивляв дуже богаті прикраси, а як побачив фрески, що зображали полювання цісаря Теодора, казав показити собі що сцену.

Хан вислухав ціле оповідання, а потім відізвався так:

— Колиб Асен жив нині, зладив би мені іншу, ніж ваша стріча... Але що Аллах не дав вам другого Асена, то ясна є його воля, щоби я був вашим володарем.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Українська пісня на Minnesota State Fair.

...ього року відбувається ...ессоті в місяці вересні ви... ...біжа, худоби й всього ...ськи Америка продукує. ... можна побачити на ...ota State Fair. Люде зіх... ...ться зі всіх сторін Аме... ...вичайно богатирі) що... ...все побачити. Кождого ... така вистава. На тих ...ах виступали всякі на... ...всіх національних стро... ...ки Українців не було. ...ього року за стараннєм ... одиниць були там й ... Заряд Minnesota State ...призначив місце для У... ...ів, і наше товариство ...Українок", яке гуртує ... в Народнім Домі при ...ському православній церк... ...брало там українську ха... ...ртретами зослужених у... ...ських діячів, вишиванка... ...милими, писанками й ... українськими виробами ...зробило на Американ... ...ке вражіння. Оглядали ... все, розпитувалися, ...обрали адреси, щоби ...собі українських ви... Вистава тягнулася ... 31 серпня до 7-го вересня, ...Українок" призначував ... кождий день дві женщині, ...давали Американцям ви... ...ення про Україну й україн... ...ький нарід. На 2-го вересня ...Day) виступав два рази ... хор перший раз в 11-ій ...дині перед полудньом, а дру... ...раз 2:30 пополудні. Наш ... під теперішнюю дирігент... ...рою п. Я. Міруса вивчив ці... ...низку пісень і добре зіспі... ...ваний. Щодо репертуару то ...хор найбільше співає звісні ук... ...манські і козацькі пісні, з чого ...американська публика дуже ...рада і вдоволена. Пісні ті елек... ...ризують слухачів, а буря о... ...плесків зривається за кождим ...разом, як хор виходить на ...естраду. Приємно нам було чи... ...ати в американських часопи... ...ях, як наш хор виславляли з ...приводу його виступу на Мін... ...sota State Fair. „Союз Украї... ...нок" з Мінеаполіс складає ...щиру подяку п-ні М. Скубовій і п. Юркевичовій за присланні нам українські річи, які прикрасили українську хату й тим допомогли звеличати українську націю. Наш „Союз Українок" вже нераз дав доказ своєї діяльности і праці, а тепер робить приготовання до прийняття пані сенаторки Кисілевської, яка має загостити до нашої громади. Наконець взиваю наше жіноцтво в Мінеаполіс і Ст. Пол, щоби ставало в ряди нашого товариства і разом з нами працювало для добра нашої Неньки України й українського народу.

Членниця „Союза Українок".

ШИКАГО, ІЛЛ.

Приготовання до Листопадового Свята.

Як кожного, так і цього року поступові національні товариства й громади приготовляються до вшанування Свята І. Листопада. Приготовляються до цього дві громади: норт-сайдська (північної сторони міста) і савт-сайдська (пол. сторони) в Гейдж парку, 55 і Вестерн вулиці. Національні товариства норт сайду згрупувалися до відсвяткування свята при українській православній громаді, Ірі і Робей ул.

Програму цього свята, яке відбудеться дня 10. листопада, виповнить хор української катедральної православної церкви „Боян" і шкільні діти під управою проф. Е. Королишиного. Заряджують святом слідуючі: д-р Г. Скегар, д. Тимчук, Хомин, Кирилюк і пані Кульпак.

Національні товариства сарт сайду згрупувалися при Українській Атлетичній Січи і школі в Гейдж парку. Програму свята виконає січовий хор і шкільні діти під управою д. С. Мусійчука, а займуться святом урядники школи і Січи: Д. Шумовський, П. Жовнірчак, В. Саган, М. Гірняк і Д. Гарасим. Це свято відбудеться 17. або 24. листопада. Доходи з обох цих свят підуть на українських інвалідів і У. В. О.

Інтересований.

CORONA
НОСИТЕЛЬНИЙ
ТАЙПРАЙТЕР

Найлішпий з усіх носительних тайпрайтерів: найновіша Corona з удосконаленою сталевою переноснею, з ротаційною пересувальницею, двоякі підтримувачі паперу, новий 1½-лінійний відступ, який дає якраз потрібну віддаль, щоб написати привабний особистий лист; кольоровий ключевий контроль і богато инших гарних приладів.

Ся Corona не лишає нічого до бажання. Вона є комплетна, одначе легка й компактна.

Закличте або напишіть:

L. C. SMITH & CORONA TYPEWRITERS INC.

92 WASHINGTON STREET.

NEWARK, NEW JERSEY.

СТЯЖКИ, ВІДБИТКОВИЙ ПАПІР І ВСЯКІ ИНШІ ПРИБОРИ.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Про Українсько-американські Горожанські Клюби.

Місто Шикаго числить тепер около сорок тисяч Українців. Брало воно колись живу участь в народній роботі й було сяк так зорганізоване. А тепер розбите на групки. Солідарности в шикаговській українській кольонії майже нема.

Насувається питанє: чи є такі Українці, котрі хотіли би зорганізувати всіх місцевих Українців в одну цілість? Так, є. Католики хотять зорганізувати всіх Українців на католицькім ґрунті, православні на православнім, соціялісти на соціялістичнім, комуністи на комуністичнім, радикали на радикальнім і т. д. Кождий бачить, що це неможливе до здійснення.

А чи є під цей час инша підстава, на котрій можна би зорганізувати всіх Українців в Шикаго, а то у тілих Злучених Державах без ріжниці їх віроісповідань та партійних переконань? Відповідаю, що є. А є ними **Українсько-американські Горожанські Клюби.**

Будучи членом двох таких клюбів, я прийшов до заключення, що лише в сій організації є можливо злучити всіх Українців в одну поважну силу. А це тому, що в цій організації, як політично-американській, не спорять між собою, якого хто релігійного чи партійного переконання, але почувають себе рівними горожанами сего краю і рівними синами одної Неньки України.

Як мені відомо, в Шикаго і околиці є тепер зорганізованих девять Українсько-американських Клюбів. На мою думку було пожданим, щоби ці клюби злучилися щодо народної роботи і щодо цього, як треба вести американську політику.

А де злука, там і сила. Колись ми були зорганізовані в горожанські клюби і представляли собою політичну силу, то й уряд числився би з нами. Тоді не було б такого, що треба нам боротися за своє національне ім'я при переписі населення.

Українсько-Американські Горожанські Клюби можуть продукувати рідні школи без домішок всіляких релігійних переконань (про що свідчить факт рідної школи в Монт Клер). Також можуть вони виховувати підростаючу молодь в українськім дусі при помочи спортових кружків і т. п.

Це все є можливе до здійснення, лише треба людей, котрі готові посвятити для тої справи трохи часу і праці.

Павло Підлісний.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВІ.

ТЕМС, В. ВА.

Жертва на Революційний Фонд.

Микола Магун склав жертву на Революційний Фонд. Гроші вислано до Краю через Обєднання.

ГЕМТРАМК, МИШ.

Збірка на Бойовий Фонд.

На забаві з нагоди пятнайцятьлітнього подружа Анни й Андрія Патри 1 вересня зібрано на Бойовий Фонд $47.50. Присутних гостей до збірки закликав гарячим словом п. Петро Войтович, а збіркою занялися п. Антін Стеткович, панночка Козаечнко, Магдалина Машталір та Юлія Войтович.

Жертви зложили слідуючі особи: А. Патра й Юстина Горішна по $2; П. Войтович, П. Самулак, М. Савчук, В. Туркевич, И. Морозовський, А. Холявка, В. Крушельницький, Т. Михальчук, Гавриняк, А. Скуда, П. Тихий, І. Заблоцький, Н. Морозовський, І. Андрушко, І. Луцишин, М. Кулинич, Н. Машталір, А. Масильчук, К. Наповський, Г. Федчишин, Н. Гарасимик, П. Роздовський, Л. Білик, М. Сосновський, П. Войтович, Н. Тимків, И. Гришко, Д. Войтишин, Д. Любинець, А. Стеткович, О. Куроч-ка, І. Кдин, А. Бринка, И. Прежида, Ю. Мусійчук, Я. Бінець-кий, І. Чайковський по 1 дол., Н. Н. 75 цнт.; М. Шаран, Ю. Вітенко, А. Машталір, К. Яцура, К. Кортик, С. Шушнак, И. Бугай, О. Сігда, М. Монастирський і Солодкевич по 50 цнт.; М. Савчук, Мудрик і Н. Н. по 25 центів.

Гроші вислано до УВО через Обєднання.

Онуфрій Курочка.

КЛВЛЕНД, О.

Жертви на політичних вязнів.

Переслано через Обєднання до краю 25 долярів, зібраних на забаві у громадяни П. і Г. Свідриків на політичних вязнів в Рідним Краю.

СИРАКЮЗ, Н. И.

Жертви на Бойовий Фонд.

На хрестинах у громадянина Гаврила Туркевича гості, зложили на Бойовий Фонд 11 дол. Жертви дали слідуючі: Г. Туркевич, М. Дидик, П. Новий, М. Мішак, М. Клюсик, І. Фрайда, А. Бусько, А. Яворський, М. Даньків по 1 долярови; Анастазія Туркевич, А. Бусько і Л. Гева по 50 цнт., а Пазя Клюсик та Юлія Даньків по 25 центів. Гроші вислано через Обєднання.

Михайло Даньків.

Простодушність.

Чорногорський князь Микола, як лише прийшов коли у Подгорицу, яку Чорногорці заняли на 16-ому році його володіння (1876) року), мав звичай прикликати подгорічких Турків і деяких із них одаровував. Раз, як Турки так зібрались довкола князя, питається їх:

— Та чи вірні ви мені, Турки?

Дервіш-ага Ефовичпоперед усіх відповів:

— Господарю, Бог дав тобі, щоби ми тобі говорили, але не щоби ми думали тобі.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Омелян Ледень.

ВЕСЕЛИЙ ВЕЧІР.

(Гумореска).

Степан Козій прийшов до мене в осьмій годині рано, впав на крісло та глянув на мене запалими очима, які говорили мені, що вони тої ночи не довго були замкнені.

— А що, було весело? спитав я.

Степан Козій, мусите знати, день тому був у мене та сотки разів запевнював мене, як високо цінить він мій гумор; просив, щоби я повнив його, як то він забавить би найкраще товариство, яке запросив до себе на вечір. Я знаю, як не тяжко товариство розбавити, тому показав я йому кілька штучок, які ніколи не повинні завести.

— А що, було весело? — спитав я ще раз. — Правда, мої жарти показалися знаменитими?

— Як хто їх бере — відповів Степан Козій мляво. — Не гнівайтеся, що я так раненько надівався до вас; то саме мені було тепер до вас по дорозі. Я живу в готелі „Під Золотим Півнем", бо мою хату приводять тепер до порядку, а я їду у шпиталь, бо маю поздрану шкіру. Так ви питаєте, чи було весело? Правду сказати, поглядн щодо цього не однакові. Насамперед показав я вашу штучку із склянкою. На склянку кладемо картку паперу, а в склянці є вода, дуже скоро обертаємо склянку — вода не витіче. Признаю, що краще було що штуку наспереред випробувати, а не зараз, для кращого вражіння, надивати у склянку чорнила замісць води.

Тож — я обертаю склянку і в цюк мить перський килим став дешевий на пятьдесять процент. Як я побачив, що чорнило витікає, завертаю склянку назад, але забуваю, що це треба зробити зі скорістю лискавки. Пані радникова Перепеличка, що сидить зараз біля мене, старається ще мерщій рятувати свій шовковий одяг. За пізно! — вона скривається наче наполошена сова та звертається до доктора Бичковського, знаменитого адвоката.

Дві хвилі пізніше я попису-юся новою сенсаційною штучкою. Як ви мені порадили, я купив стрільного пороху, насипав його у попільничку та поляв його бензиною.

Потім підсмихаючись поклав я попільничку на стіл і ждав жарту.

Пан радник Перепеличка був перший, що скинув у попільничку недокурок. І радник Перепеличка був перший, яким кинуло до стіни. Ми знову поставили його на ноги. І коли його жінка не розкричалася була на мої „немудрі штуки", то ціле товариство було би до розпуку вемілялося над цим моїм жартом.

А так веселий настрій попсувався вже на половину. Тому-тут то так чути було, що деякі жартівливе слово, але справжнього веселого настрою вже не було. Щоби знову привернути веселість, попробував я третього жарту, що ся мені його показувати.

Я взяв цеглу, привязав її на гумовий шнурок і нібито кидаю цеглу в лице одному з гостей, щоби насміятися з його передчасного жаху, як цеглу назад прилетить до мене, завдяки пружности гумового шнурка.

Я вибрав собі за ціль радника Перепеличку, щоби його розсміяти та розвеселити, бо він — трохи потовенний на тілі — сидів сумний у куті.

Та на жаль, шнурок урвався, ся мерщій поклали пана радника на канапу.

Була небезпека, що настрій геть зіпсується, тому я предложив моїм гостям підскочити вгору всім разом на приказ: „Раз! два! три!" Хто підскочить найвище дістане апарат до формування носа. При слові „три" підскочили всі сорок гостей вгору і в цюк мить найщирея на один поверх нижче у гостинній кімнаті родини Барвінчуків, на головах членів згаданої родини.

Тепер уже пропав веселий настрій.

Дехто хотів ще подякувати мені за такий рікноманітний вечір, але пані радникова Перепеличка, яка помагала виносити свого чоловіка, підняла такий лемент, що й слова одного годі було зрозуміти.

— Мені дуже жаль, що я не навчив вас кращих жартів — сказав я захрипло — та не пійматеся.

— Бачите, — відповів Степан Козій — ваші жарти були досить добрі, але до добрих жартів треба ще таких гостей, що розуміються на жартах.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

Еєля Сенеш.

КАРЛИК.

(З мадярського).

Я пізнав його на залізниці. Було йому 34 роки, а виступав як карлик в одним цирку.

— Як жеж вам живеться? — спитав я його.

— Так як вам, — відповів він.

— Лише богато дешевше! — зауважив я. — Скільки матерії потребуєте ви на одяг? Один метер?

— Один метер і десять центиметрів, але й тому десять літ потребував я стільки само. Але нині все значно дорожче. — Він нарікав:

— Життя тяжке. Богато карликів, а мало цирків.

Мій погляд перебіг його скромну постать. Біля нього лежала книжка.

— Що читаєте?

— Шекспіра!

— В оригіналі?

— Так. Я пильно вчуся англійської мови. В осени може поїду до Америки. Хочу заробити долярів.

— Як карлик?

— Самособою. Прошу, я требую грошей, моя мати потребує долярів. Я удержую їх. Дві сестри я вже віддав, тепер третя йде на чергу.

Карлик страшно виріс у моїх очах.

Він зітхнув:

— Все ішло би богато лекше, колиб я був менший всього-на два центиметри. Ви не вірилі уявити собі того, як мені недостає тих двох центиметрів, які я, на жаль, маю.

Усміхнувся сумно:

— То, прошу, зовсім не жарт. То справа істнування. Страшне нещастя.

Я старався розрадувати його:

— О, ви досить малі. Мені здається, що я ще ніколи не бачив меншого карлика. Коли Золі з цирку Ренца не...

Він запротестував з обуренням.

— Золі? Що ви гадаєте? Де Золіому рівнятися зі мною? Майже нормально збудований чоловік. Вам чейже можу зрадити, що підчас війни його мало що не асентирували. Як можна нас обох називати одним духом? Коли Золі дуже, але то таки дуже скорчиться, то я все таки не сягаю йому вище, як щонайбільше по плечі!

— Одним словом, ви тепер найменший чоловік у Відні?

— Ще більше: я і моя жінка, то найменше подружа. Мені раз сказав хтось, що як я оженюся, то буду ще менший. Після того я оженився.

Поважно говорив дальше:

— То, прошу, лише слабий жарт. Ми пізналися в одним мешкьким цирку. То було подружа з любови. Тепер дали нам спільне число, найкраще в тій ділянці. Зрештою жиемо як найкраще зі собою, одно одного розуміє.

Ми зайхали на станцію. Карлик розпрощався і відійшов дрібними, скорими кроками. Я вглянув за ним. Він спішив до виходу. Люде тиснулися і гляділи за ним.

— Дивися, який маленький! — говорили і навіть не догадувалися, що той маленький чоловік має якусь таємничу журу.

Переклав **М. Зель...**

КНЯЗЬ, МІНІСТР ТА ДІВЧИНА.

(Кірґіське оповіданя).

Колись давно жив кірґіський князь. Він мав сорок міністрів. Одного дня сказав своїм дорадникам, щоби йому сказали й обяснили, що значить великий князь і великий міністер. Коліб не дали йому влучної відповіди, загрозив їм, що втратять свої уряди. Везири сиділи цілісеньку ніч і даремно намагалися найти влучну відповідь, яка вдоволила би їх пана. Пригадали собі старого попередника, що був дорадником бувшого володаря, але й він не вмів дати їм влучної відповіди. Та в найбільшій біді помогла їм його дочка.

— Великим князем називають того, хто даних приказів не зміняє, а великим везиром можна називати лише того, хто в усьому слухає свого мудрого повелителя.

Відповідь принято з великим одушевленням, одначе везирі сказали, що це вони самі уложили таку мудру відповідь, а про свою мудру дорадницю й словенком не згадали. По якімсь часі завдано їм нове питання, на яке мали як найскорше відповісти:

„Що є ярнемне, легке і тяжке?"

Везири радилися, поважно нараджувалися, але нічого не могли вдадити. І знову дочка старого дорадника дала їм влучну відповідь:

„На цьому світі є тяжке людське чуття, мущини є приємна жінка, легенькі є думки, а тяжкі є слова".

Одначе цим разом князь довідався, хто їм порадив таку відповідь. Казав закликати собі цю дівчину. Поговорив із нею так ще тогож дня визнав усіх дорадників, а в себе оставив лише мудру дівчину. І дав за жінку своєму найстаршому синові.

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. И.!

БАЛЬ

В УКРАЇНСЬКІМ РОБ. ДОМІ, ПІД ЧИСЛОМ 975 JOSEPH AVENUE, В СУБОТУ, 12-ГО ЖОВТНЯ С. Р.

Почат. бало 8-ма год. вечер.

Сей баль уряджує

ТОВ. ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ, відділ 367 Укр. Народ. Союза

Товариство запрошує всіх рочестерських Українців прибути на сей баль. Буде програвати до танцю добірна музика гром. М. Юркового.

За добру забаву ручить

Комітет балю.

355-6

НА КОНЦЕРТІ АБО ВІЧУ хочете виступити з патріотичною мовою, купіть собі

ВСТУПНІ СЛОВА І ПРИНАГІДНІ МОВИ

о. М. КІНАША

Ціна книжки з пересилкою 1 долер.

Замовляти:

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

З ЖИТТЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

НА УКРАЇНІ ЗНОВУ ЗАВОРУШЕННЯ.

У румунській пресі з'явились вістки з прикордонної смуги, в яких повідомлялося про те, що за Дністром йдуть систематичні бої між українськими селянами й червоною армією.

В цих боях, крім піхоти, приймала участь кавалерія й артилерія.

Серед селян переведено масові арешти.

Але це не принесло жадного заспокоєння. Навпаки, невдоволення з кожним днем зростає.

І тепер надходять відомості про нові заворушення та про нові убивства комуністів.

Так у районі Камінця Подільського селяне напали на організатора хліборобської комуни, Варовина, й покололи його ножами. Варовин помер. На протязі останніх кількох тижнів це вже восьмий випадок убиства комуністів селянами Камянець-Подільського району.

В Пирятинському районі, після кількох боїв з частинами, що складалися виключно з комуністів (військо ГПУ), розбито два відділи селянських повстанських загонів.

Обидва ці загони мали між собою постійний звязок і кожний з них мав свій агітаційний відділ, агітаційні відділи друкували антибольшевицькі маніфести й розповсюднювали їх серед населення.

Селяне-повстанці в боях виказали надзвичайну мужність і коли би не брак набоїв у них, то подій могли би набрати зовсім иншого характеру.

В руки большевиків попали лише ранені. Решта розбилася й зникла разом зі своїми досвідченими ватажками.

В Прилуцькому районі також знищено два селянські повстанські загони. Полонених віддано під суд, при чому з повного загону по засуді розстріляно 5 селян, а з другого — 4.

Розслід установив, що селяне-повстанці. Пирятинського району мали звязок з частинами 75-ої стрілецької дивізії, які постачали повстанцям набоїв.

В инших містах України також виявлено звязок повстанців з червоно-армійцями.

Це страшенно занепокоїло Політичне Управління Радянського Союзу, яке наказало перевести обслід політичних настроїв червоної армії на Україні.

Згідно з донесеннями Політичного Управління Української Військової Округи, майже всі територіяльні частини охоплені „селянськими настроями". Здорові в політичному відношенню настрої панують лише в трох дивізіях з одинадцяти.

В кадрових частинах спостерігаються настрої трохи ліпші, але в останній час і там ведеться дуже уперта агітація, якій сприяють ті реквізиції селянського хліба, що тепер переводяться по цілій Україні.

Так у 45-ій стрілецькій дивізії, яка до останнього часу вважалася найбільше надійною й яка відсвяткувала свій десяти-літній ювилей, виявлено агітацію ворожу до совітського уряду.

Група червоноармійців, від керовництвом артилеристів 45-го полку Якименка і Лавриненка, розповсюднювали відомости, що війна з Китаєм викликається з „імперіялістичною метою", бо большевики хотять захопити китайську землю.

На збірці червоно-армійців свого полку Якименко між иншим казав: „Не підемо воювати; уряд і без того грабує наші родини, відбирає останній хліб; а коли силою повезуть нас на фронт, то будемо здаватися в полон; я перший перебіжу до Китайців".

Такіж самі настрої виявлено в 138-му стрілецькому полку й в 17-му інжінірному баталіоні.

Червоно-армійці певні, що хліб від селян відбирається для війни.

В Чернігові заарештовано всю адміністрацію завода „Червоний Маяк", на чолі з директором завода, Парамоновим.

У звязку з непевністю червоної Армії на Україні, накреслено плян перегрупування червоних частин і нова чистка під гаслом: „геть кулаків з червоної армії".

Жінка (до чоловіка, який пристрасно любить читати книжки): Я хотіла би бути книжкою, тоді бодай була би я все твоєю спільницею.

Чоловік: Коли вже так, то я хотів би, щоби ти була календаром. Тоді бодай що року мав би я зміну.

ВЖЕ МОЖЕТЕ ОДЕРЖАТИ НОВИЙ КАТАЛОҐ КНИЖОК КНИГАРНІ СВОБОДИ

ДОКТОР ЗАПИСУЄ СЛАВНЕ СРЕДСТВО НА НЕДУГИ ЖОЛУДКА, ПЕЧІНКИ И НИРОК

„В часі довгих літ мойого практикування медицини", пише Др. Б. Б. Кравфорд, „я ніколи не найшов медицини аніякої комбінації медицин, яківби причинялися до здоровля, сили, й енергії так скоро й успішно як Nuga-Tone. Особливо е це правдивим в малярии або його ослаблюючих наслідках, клопотах жолудка або трівлення або недугах нирок, печінки або міхура. Дійсно чудові наслідки слідують во його уживанню, коли береться його на ґданий апетит, газ або здуття в жолудку або кишках, нудність, заворот, жовчність, тупу печінку, запір, слабі розстроєні нерви, часте мочення в ночи, ревматичні або невральгічні болі, дідне спання, утратуваги або сили, повільні органи, також загальне ослаблення або немічі наслідком надорушення життєвих органів або старшого віку.

„Не лише є Nuga-Tone моїм улюбленим средством при запису-ванню для моїх пацієнтів, але я беру його самий з дуже благородними наслідками, коли лише моє здоровля або сила підупадають."

Др. Кравфорд має 86 літ і є любленій тисячами мущин і женщин, котрі одного часу або другого були його пацієнтами протягом 65 літ, коли він практикував медицину. А читачі його часопису повинні користати його широким досвідом і вартісною порадою. Дальше, гарні наслідки, які він одержував від Nuga-Tone в привертанню здоровля й сили терпячій людскости є доказом, що це средство має рідкі свойства. Коли ви є слабі або недужі, дістаньте фляшку Nuga-Tone від вашого аптикаря, беріть його кілька днів і зауважте чудові наслідки, які наступають.

НОВИЙ СПОСІБ ЛІКОВАННЯ

має успіхи

НАВІТЬ В ТИХ ВИПАДКАХ, ДЕ ИНШІ НЕ ПОМОГЛИ

Без медицини Без операції.

Не робить різниці, яка недуга і як довго триває, новий спосіб лікування Д-ра Борака дасть Вам бажану поміч. Не зволікайте, приходіть сьогодня.

Д-Р АНДРІЙ і ВАСИЛЬ БОРАК

ХИРОПРАКТОРИ

307 E. 18th ST., NEW YORK, N. Y. — Що дня від 10 рано до 8 вечер. неділя від 10 до 1.

7 THOMAS ST., NEWARK, N. J. — Вівторок, четвер і субота від 10 рано до 8 вечер.

НОВЕ ПРАВО ІМІҐРАЦІЙНЕ

Чи ви є горожанином Америки, чи ні — спровадимо до Америки Вашу жену і дітей, котрі числять менше 21 літ, а старших і рідкісних на фарму. Богато людей приїхало по отриманню від нас ДОКУМЕНТІВ і КАРТ КОРАБЕЛЬНИХ.

Проте хто має:

1) Спровадити кого з родинного або з инших країв, як КАНАДИ і ін., або хоче вислати на вигідних КОРАБЛЯХ до краю і вернути до АМЕРИКИ без КЛОПОТУ, чи є горожанином, чи ні;

2) Вислати гроші до краю так, щоби без жадних доплат були доручені адресатови в ДОЛЯРАХ АМЕРИКАНСЬКИХ — або

3) Подягнути якнебудь КРАЄВУ СПРАВУ, купити або продати маєток в краю або в Америці — виробити КОНТРАКТИ, ПОВНОВЛАСТИ, СКРИПТИ ДОВКИ і т. п. якраз в повнім довірем і пристасно устно або листовно до знаної від лавки 20 літ правдиво УКРАЇНСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ: 22—

T. J. HRYCEY & CO.

NOTARY PUBLIC, REAL ESTATE, FIRE INSURANCE, STEAMSHIP TICKETS AND AMERICAN EXPRESS AGENCY,

329 SO. FOURTH STREET, PHILADELPHIA, PA.

TELEPHONE: LOMBARD — 28-93.

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ! ЛІЧЕНІ НОВИМИ МЕТОДАМИ ОСТРІ І ХРОНІЧНІ ХОРОБИ

(Скорі і певні результати)

Порадьтеся Dr. ZINS-а цей час, коли терпите на: Сказі, Кровні і Нервові Хороби, Катарові і Хронічні Опіреє, Загальне Ослаблення, Нервове занепадання, Болі голови, Умову депресію і Завороти, Побільшені Гаенде, Хороби Легких і Бронхів, Носові, Горлині і Астматичні недомагання, Жолудкові і кишкові Хороби, Ревматизм, Сцятика, Лумбаго і Неврастенія. Коли ви хорі, я можу помочи вам. Оглядаю кождого пацієнта особисто і довго. 112—

(СПЕЦІЯЛЬНО НИЗЬКІ ЦІНИ)

Лабораторічні тести, егзамінація крови, X-Rays

БЕЗПЛАТНІ ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ.

СПЕЦІЯЛІСТ **DR. ZINS** ВІД 25 ЛІТ.

110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

межи 4-ою Ґвню і Irving Pl.

ОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечерки; в неділі від 9-тої рано до 4-тої пополудні.

ЗІ СПОРТУ ТА ЗДОРОВЛЯ.

БОРЕЦЬ ЗНАЙШОВ СВОЄ НАЦІОНАЛЬНЕ ІМЯ.

Дуже рідко коли до нас у Гюстон, Тексас, заблукає який Українець, щоб принести нам вістку й розголос нашого імени. А ось тепер прилетів до нас зі степів України борець В. Кириленко. Силою, веселою вдачею, джентельменською боротьбою та побідою він здобув серед Американців такі симпатії, що не памятали, коли кого так оплескували та так гарно про його боротьбу говорили. Він мав уже двох противників, яких майстерно положив, хоч вони уживали брутальних засобів при боротьбі, що до крайности обурювало публику проти них, а склядало симпатії на сторону Кириленка. Не знаємо, як довго тішитися ми будемо перебуванням тут Кириленка, але, кажучи правду, бадьорить нас його поява, бо у всіх місцевих часописах умішені гарні дописи, де він названий правдивим національним іменем. Це не заходить його популярности й успіхови боротьби, а для нас робить приємність, бо розголошує ім'я України серед американської маси, яка й досі не знає, що десь існує український нарід. За се ми вдячні панови Кириленкови, що не цурається свого рідного імени, й бажаємо йому укритись лаврами непобідимого борця. Подаю витинок з місцевої газети з 28 вересня 1929 року:

FAVORITES IN MAT VICTORY

Rough Stuff Pleases the Fans.

By Lenox Bower.

Mat fans who attended the wrestling show at the City Auditorium atena Friday night saw enough rought stuff to last them for some time.

In the preliminary, a scheduled hour limit bout between Paul Jones, popular Houston grappler and Mike Romano, the New York Italian, fans were treated to a highly interesting exhibition with Jones finally winning after 34 minutes and 50 seconds with his famous hook scissors.

The headline bout kept the fans on their toes from start to finish with Matros Kirilenko, Ukrainian wrestler and former Cossack and strong man winning over his larger opponent, Jack Washburn, the California giant in two straight falls.

Washburn got rough at the start and the fans got on him with a vengeance but Kirilenko proved his equal and took the first fall after the grapplers had furnished the fans with plenty of thrills with a body twirl and crash to the mat. The time was 29 minutes and 13 seconds.

The second fall went only seven minutes and 22 seconds with Kirilenko using a series of flying mares to good effect.

Both matches were refereed by Art Mondt.

—o—

ЯК ОХОРОНИТИСЯ ПЕРЕД ЗАПАЛЕННЯМ СЛІПОЇ КИШКИ.

Сліпа кишка належить до органів, що викликають справедливо побоювання, хоч по-правді є непотрібним органом. На рахунок її треба приписати богато нещасливих випадків, ли в очах, як чую про його причинених або невдалою операцією, або занедбанням ви-ібн, то ще серце тріснє в мене.

Убогий чоловік прийшов до богача й докладно описує йому свою нужду. Богач прикликала свого наймита тай каже:

— Викинь того бідака на двір, а то мені вже сльози стають нужду; та як далі розповідав конання операції у відповідну пору.

Треба зазначити, що запалення сліпої кишки буває найбільше по містах. Мусить тому бути щось у способі життя міщан, що їх дуже рідко хворіє що недугу. На селі люди варять у глиняних і камінних посудах і з таких самих їдять. По містах варять в емальованих посудах, які витріскують. Такі дрібонькі частки склистої емалі дістаються до кишок, задержуються у сліпій кишці, викликають подразнення й болони, що може довести до небезпечного запалення.

Це мусіло, самособою, викликати кампанію проти поділяної посуди. Зновуж ця кампанія мусіла стрінутися з протестом фабрикантів емальованої посуди, бо загрожувала їх істнуванню. Це було найбільше у Франції. Вкінці вдалося фабрикантам перешкодити, щоби власти заборонили виріб емальованої посуди.

Але будь що будь треба рахуватися з можливістю відпрацьковання емалі підчас варення і смаження, тому господині повинні добре оглядати посуду, чи не ушкоджена вона, зглядно уживати камінної, алюмінової або мідяної посуди. Але треба уважати, щоби на мідяній посуді не творився т. зв. грінпіпан.

Далі важним є, щоби жолудок функціонував правильно. Функціонування жолудка і кишок є одним із найважніших охоронних засобів. Важне є теж, щоби діти, а часто й дорослі, не проковтували дрібних кісточок і зерінят, що є в порічках (виниччах) агрестах (вепринах), виноградах, не згадуючи вже про зерята вишень, черешень, а навіть сливок.

Щож робити, коли появляться вже перші обяви, які можуть бути вістунами запалення сліпої кишки? До таких обявів належить передовсім біль у правій долішній части жолудка, при рівночасним відчуванні мдлостей, часто навіть із вонітами, і легко піднесений теплоті. В таких випадках не треба здаватися на домашне лікування. Не вільно тоді давати ліків перечищуючих, бо коли болі справді спричинені початками запалення сліпої кишки, то на слідком перечищуючих ліків рухи кишок, отже і сліпої кишки, збільшуються і можуть збільшити недугу. Коли годі негайно приликати лікаря, треба, щоби хорий мав повний спокій, щоби нічого не їв, а то тому, щоби кишки як найменше працювали, щоби як найменше рушалися. Далі треба дати зимний оклад на чревo. До лікаря вже належить, чи і коли треба перевести операцію. Бо від виконання в пору операції і в найбільше сприятливих умовинах залежить не лише корисний її правильний вислід, але часто і вирятування життя хорого.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ свого сина Дмитра Стефанюка з села Комнїківки пов. Товмач, Галичина. Дорогий сину, дай про себе вістку, рідній матері. Грошей від тебе не хочу, тільки відзився до мене, я маю дуже важну справу щодо шлюбу, бо я вже стара, то хотіла-б я якийсь порядок зробити поки ще жию. Колиб хто з повас читачів знав щобудь про нього, то прошу ласкаво помогти. НАДІЯ СТЕФАНЮК, село Комнїківка, повіт Товмач, Галичина. 235-41

ПОШУКУЮ фарми до рентування в околиці Detroit, Mich., а пізнійше мігбим купити її, коли можливо. Як хто має, або знає, то прошу зголоситися до: 235-6

СТЕФАН ОДАЙСЬКИЙ,
2673 Holmes Street (на горі),
Hamtramck, Mich.

НА ПРОДАЖ 2-акри землі, дім каменний з 10 кімнат, 3-поверховий млин на муку, електричне світло, 2 корови, 150 курей. — Ціна $7,000, готівкою $2,000. Пишіть по англійськи: 233-5

DANIEL BATTA.
R. D. 2, Box 89, Flemington, N. J.

ПАСІЧНИК УКРАЇНЕЦЬ ПРОДАЄ МІД

чистий, такий як краєвий. Ціна дуже низька, 5-фунтова кенв $1.00, десять фунтова $1.80, пять галюнів $8.00.

ВАСИЛЬ ОКРЕПКИЙ,
R. F. D. 3, Newark Valley, N. Y.

ПРОДАЄ ШИФКАРТИ

до краю і на спровадження з краю. Пересилає гроші в долярах. Інформації даром.

W. TWARDOWSKY,
26 St. Marks Place (E. 8th St.),
New York City.

UKRAINIAN Finance & Investment Corp. of Newark, N. J. Випускає тролі на 1, 2 і 3 моргені. Шери продавець: Preferred шер $25.00, Common шер $20.00. По всякі інформації голосіться до котрогобудь з поніжших урядників: І. Лисак, предс., 163 Myrtle Ave., Irvington, N. J.; М. Брудер, секр., 17 Market St., Newark, N. J.; І. Касьвід касіер, 600 High St., Newark, N. J.

ПРОДАЄ ДОМИ в місті НЬЮ ЙОРКУ і околиці

Українська Фірма

С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КЕБЗІСТОГО EXCHANGE REALTY CO.

41 East 7th St., New York City
Tel. Orchard 9677. 16

НА ПРОДАЖ ФАРМИ в СЕЙТІ НЬЮ ДЖЕРЗИ.

ФАРМА 26 акрів, земля дуже добра, овочевий сад, ріка до купання і риболовства, ¾ милі до міста і великих фабрик, українська школа і церква на місці, 33 милі від Нью Йорку. Дім дуже добрий з 10 гарних кімнат, забудування і фармерські знаряди і начиння на місці, 3 милі від Нью Брунсвік. Ціна $6,500, готівкою $2,000, а решта на виґідні сплати на довгі літа.

10 АКРІВ чистої землі до садження ярини, ¾ милі до міста і великих фабрик. Українська церков і школа на місці. Ціна за готівку $1,750. Голосіться: Fesolovich Realty Co., 41 East 7th St., New York, N. Y. Офіс отворений від 9 рано до 9-тої вечер. 235-6,9

УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТНИЧИЙ СКЛАД.

Много людей переконалось, що по дівенти, годинники, перстені, обручки та инші золоті річи найлучше звернутись до складу

ПЕТРА ДРАКОВА
149 AVENUE A, NEW YORK CITY.
помежи 9 і 10 вул.

Також направляємо годинники під гарантією. 225—

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

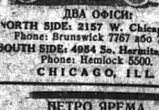

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave
Phone: Brunswick 7767 або 7768.
SOUTH SIDE: 4084 So. Hermitage Ave
Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
ФРАНЦЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2566

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах; займається переведенням абстракта, виготовляє контракти купна і продажі; переправляє справи; полагоджує старокрайові патенти і инші справи. IV

FLIT
KILLS FLIES MOSQUITOES Quicker!

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072

Dr. A. L. CEASAR
спеціяліст у всіх горлах
СЛУХ, НОС І ГОРЛО
Години: 127 EAST 84th STREET
10—12 межи Park і Lexington Ave.
2—8 NEW YORK, N. Y.
В неділі від 10 рано до 1 пополудні

Dr. SIMON BLOOM
Спеціяліст від ука, носа і горла
1530 SHERIDAN AVE., NEW YORK
Near Mt. Eden Avenue
Години офісові: 9 до 12
Телефон: Davenport 06
67 EAST 7th ST., NEW YORK
Години офісові: 1-2 пополудні
Телефон: Orchard 6072

ЛІКАРСТВО ЩО НІКОЛИ НЕ РОЗЧАРОВУЄ

"Нові і Уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсулькн," славний на недомагання нирок, печінки і сечового міхура. Легке і приємне в вжи. є шлюзи приносять. Вони популярними ще з року 1696. Вам треба звільнити своє тіло від отруї. Треба скріпити органи, які здіяли його здатним. Вживайте ліки з 3 величинах. Домагайтеся за назвою "Gold Medal" на кожній пудлку.

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

ТЕАТРАЛЬНІ ШТУЧКИ ДЛЯ ДІТОЧОГО ТЕАТРУ,

які можна набути у книгарні Свобода

ЗУСТРІЧ. Новорічна пєса-казка на 2 дій. В. Королів-Старий ..... 15 ц.

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА, драмована казка в 2-ох дях. Я. Вільчинський ..... 20 ц.

ЗОЛОТИЙ ЧЕРЕВИЧОК, пєса-казка для дітей у 6-ох картинах. Галина Орлівна ..... 15 ц.

ПРОГУЛЬКА, комедійка на одну дію. Ст. Чубатівна ..... 15 ц.

ГАРАС ПАСТУШОК, сценічний образок у двох діях ..... 15 ц.

СВЯТО ЛІСУ, пєса на одну дію. Е. А. Чебишева-Дмитрієва ..... 20 ц.

МАЛИЙ ТАРАС, діточа пєса на 1 дії. В. Шошинський ..... 30 ц.

СВЯТО ВЕСНИ, сценічний образок на дві дії зі співами і танцями. Василь Сафронів ..... 25 ц.

СТРІЧА У ЛІСІ, сценічна картина в одній дії. Леся Верховинка ..... 10 ц.

ПІДКЛАДЕНЬ, пєса-казка на 2 дії. В. Королів-Старий ..... 15 ц.

ЗАЧАРОВАНИЙ КАЛІФ, драмована казка в 5 дях. Павло Бендорф ..... 10 ц.

ПРИ ВАТРІ, сценічна картина в одній відслоні. Фр. Вольф ..... 10 ц.

СОЇ МІСЯЧНОЇ НОЧІ, пластова гра в 5 дях. Ярослав Вільшенко ..... 25 ц.

ДІД-МОРОЗ, фантастична дитяча казка-пєса на 3 дії з співами й танцями. Мик. Шуґаєвський ..... 25 ц.

ЧАРІВНИЙ КАМІНЕЦЬ, пєса-казка для дітей в 3-ох дях. В. Королів-Старий ..... 15 ц.

Повисші книжочки можна одержати в книгарні Свободи. Замовлення будемо висилати тільки по одержанню належитости. Не будеться звертати уваги на такі замовлення, які прийдуть без належитости.

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.